

BESLUT

2020-02-17

Dnr: 19/03106

SAKEN

Morgonpasset i P3, 2019-09-27, inslag om amerikansk politik; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

I inslaget behandlade programledarna, utifrån en artikel i Dagens Nyheter, anklagelser om maktmissbruk som riktats mot USA:s president. En bit in i inslaget sades bland annat följande.

(Pgl 1) – Den 25 juli så ringer Trump till ukrainska presidenten [...]. "Yo, what's up, Trump". "Yo, hello, it's Ukraine". Och de håller på och pratar, om vad, om vad kommer vi att få reda på om en stund. Alright. Så de har det här samtalet, ingen vet riktigt vad det handlar om, eller ja, de två vet ju.

Lite senare sa en av programledarna att flera anställda vid den amerikanska underrättelsetjänsten hade sagt upp sig efter att telefonsamtalet mellan USA:s och Ukrainas presidenter ägt rum. Bland annat följande sades.

(Pgl 1) – [...] Samma vecka så säger Trump att Ryssland, de åter, borde få gå med i G8 igen [...] vilket, let's be honest, maybe not the best move, med tanke på hur liksom Ryssland och Trump har setts på tidigare, eller under hela hans presidentkampanj, eller period, liksom. (Pgl 2) – Ja, it's a whole thing det där. Men han är i alla fall lite pro-rysk där. (Pgl 3) – Sanning, de gav honom jobbet. (Pgl 1) – Ja, men, supposedly. Allegedly. Veckan efter då, det här har hänt [...] så rapporterar *The Political* att USA har dragit in ett militärt stödpaket till Ukraina på 300 miljoner dollar som skulle använts för att strida mot ryska separatister, alright. Den 5 september rapporterar tidningen *Washington Post* att Trump har krävt stöd från ukrainska presidenten [...] i presidentkampanjen 2020.

Därefter sa en av programledarna att USA:s president enligt en artikel i Washington Post bett Ukrainas president att undersöka om sonen till en av kandidaterna i det amerikanska presidentvalet år 2020 varit inblandad i någon form av korruption i Ukraina.

Därefter sa en av programledarna följande om USA:s president.

Och han antyder då, ska det sägas, i den här artikeln, att han bara "kanske, kanske inte kommer få militärt stöd om det här inte undersöks, I don't know, jag är inte säker".

Programledarna sa sedan bland annat att USA:s president twittrat om att inga fel gjorts i samtalet mellan honom och Ukrainas president. Följande sades.

(Pgl 1) – Nu kanske ni undrar, vad är problemet med det här? Han måste väl kunna, liksom, så här, hantera korruption om det sker någonstans? Och ja, det ska han kunna göra, men, han får inte göra det mot en presidentkandidat för att svartmåla honom inför ett presidentval, för det är ett maktmissbruk. (Pgl 2) – Ja, okej. (Pgl 1) – Förstår ni? (Pgl 3) – Alltså, han har ju varit väldigt, vad heter det, han har ju varit väldigt mafioso i hela det samtalet. Hela samtalet har ju bokstavligen, som du säger, hela grejen är att han vill ha någonting att pressa Joe Biden på så han har bokstavligen sagt till honom bara typ så här "gräv upp allt du kan om [Joe Bidens son]".

Därefter sa en av programledarna att USA:s president släppt en transkribering av samtalet med Ukrainas president. Efter det sades bland annat följande.

(Pgl 1) – Problemet är att så som folk kan se när han släppt transkriberingen så har han åtta gånger antytt att "om du undersöker Joe Biden så kommer ni få militärt stöd, om ni inte undersöker Joe Biden så kommer ni inte få militärt stöd". [...] Det de hävdar är, och det här är jätteviktigt hörni, att there was no quid pro quo. [...] Han bara "nej, nej, nej, nej, det som hände var att jag sa att om du undersöker Joe Biden så kommer ni få militärt stöd". (Pgl 2) – Det, är inte det definitionen av... (Pgl 1) – Jo. Jo, det är det som är grejen.

Avslutningsvis sa programledarna att presidenten friats i den så kallade Rysslandsutredningen men att det inte betydde att presidenten helt hade friats från anklagelserna.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis att inslaget var fördummande och raljerande och ger följande exempel på varför inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

- Det stämmer inte att USA:s president ska ha tryckt på för att få fram smuts om en tidigare vicepresident inför den kommande presidentvalskampanjen.
- Det antydde att USA:s regering varit inblandad i en så kallad quid pro quo, trots att en transkribering lyfts fram som bevisar motsatsen.
- Det påstods att USA:s president inte kunnat frias från misstanke i Rysslandsutredningen trots att man enligt USA:s rättsvårdande principer är oskyldig tills motsatsen är bevisad.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Morgonpasset i P3 är ett lättsamt aktualitetsprogram som tar upp aktuella frågor ur ett humoristiskt perspektiv. Programmet bygger inte på ett skrivet manus, utan det är programledarnas och de inbjudna gästernas personligheter som i stor utsträckning präglar programmets ton och val av ämnen.

Inslaget handlade om de senaste turerna inom amerikansk inrikespolitik. En av programledarna gjorde ett försök att genom en humoristisk synvinkel kort återberätta de olika turerna som följt på USA:s presidents telefonsamtal med Ukrainas president. Det skämtades om såväl demokrater som republikaner och det aktuella inslaget hade en påtagligt satirisk och humoristisk inramning och ton. Det framgick alltså tydligt för publiken att det var humor och satir.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio AB ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av granskningsnämndens praxis framgår att programformen har betydelse vid tillämpningen av kraven på opartiskhet och saklighet.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Morgonpasset i P3 är ett program i vilket aktuella frågor diskuteras på ett lättsamt sätt. Med hänsyn till programformen samt inslagets humoristiska karaktär anser granskningsnämnden att programledarnas uttalanden inte strider mot kravet på opartiskhet. Nämnden kan inte finna att det anmälaren anfört medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg,
Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Elin Ackerberg.
På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Elin Ackerberg

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.